

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon
v/Heidi Sørli-Rogne
Mariesboes gate 13
0183 OSLO

Deres ref.: B14-HSR003
Vår ref.: 14/6731-3
Saksbehandler: Ann-Kristin Wassvik
Dato: 20.10.2014

Henvendelse vedrørende praktisering av praktisk bistand og brukerstyrt personlig assistanse - svar fra HelseDirektoratet.

HelseDirektoratet viser til brev fra Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) til Helsetilsynet, datert 14.3 2014. Brevet er delvis besvart fra Helsetilsynet, og deretter oversendt til HelseDirektoratet ved brev av 27.6.2014 for ytterligere besvarelse. Vi beklager den lange saksbehandlingstiden.

Det konkrete spørsmålet som stilles i brevet fra FFO er om bistand til dagligdagse gjøremål som for eksempel snømåking og gressklipping omfattes av begrepet «nødvendige helse- og omsorgstjenester» i form av personlig assistanse, herunder praktisk bistand, etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav b. I denne forbindelse stilles det også spørsmål om den rettsforståelsen som fremgår av tidligere rundskriv, i dette tilfellet rundskriv I-1/93 til tidligere lov om sosiale tjenester, fortsatt er gjeldende.

I brevet vises det til eksempler på at kommuner og fylkesmenn har ment at bistand til slike gjøremål faller utenfor det kommunen er forpliktet til å yte etter helse- og omsorgstjenesteloven. Det vises også en sak hvor kommunen og Fylkesmannen skal ha uttalt at de ikke kan legge til grunn uttalelser i rundskriv I-1/93 etter at helse- og omsorgstjenesteloven trådte i kraft.

HelseDirektoratets vurdering

Etter helse - og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav b er kommunen forpliktet til å tilby bl.a. praktisk bistand til personer som trenger det på grunn av sykdom, skade, funksjonshemming, alder eller andre årsaker. Av merknadene til bestemmelsen i Prop.91 L (2010-2011) fremgår at praktisk bistand blant annet omfatter «...*hjemmehjelp og annen hjelp til alle dagliglivets praktiske gjøremål i hjemmet og i tilknytning til husholdningen, for eksempel innkjøp av varer, matlaging og vask av klær m.v. Det er et formål å bidra til å gjøre den enkelte mest mulig selvhjulpen i dagliglivet, (...).*»

I forarbeidene til helse- og omsorgstjenesteloven beskriver departementet også dagjeldende rett, og det fremgår der at praktisk bistand etter den tidligere sosialtjenesteloven også omfattet hjelp til «...*dagliglivets praktiske gjøremål i hjemmet*

HelseDirektoratet - Divisjon primærhelsetjenester

Avdeling omsorgstjenester

Ann-Kristin Wassvik, tlf.: 24163066

Postboks 7000 St. Olavs plass, 0130 Oslo • Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo • Tlf.: 810 20 050

Faks: 24 16 30 01 • Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

og i tilknytning til husholdningen, for eksempel innkjøp av varer, matlaging, vask av klær og bolig, snømåking m.v.»

Som det fremgår av henvendelsen fra FFO, følger denne forståelsen også av rundskriv I-1/93 til sosialtjenesteloven. Så vidt Helsedirektoratet kjenner til, er det også slik bestemmelsen blitt fortolket i praksis, bl.a. i fylkesmennenes oppfølging av kommunene gjennom tilsyn.

Av forarbeidene til helse- og omsorgstjenesteloven fremgår at det har vært meningen å videreføre gjeldende rett på dette området. Dette må etter direktoratets syn forstås slik at kommunens forpliktelser når det bl.a. gjelder praktisk bistand etter den tidligere sosialtjenesteloven er tenkt videreført uendret.

Etter dette må det legges til grunn at nødvendige helse- og omsorgstjenester i form av praktisk bistand omfatter nødvendig hjelp til *dagliglivets* praktiske og nødvendige gjøremål både innendørs og utendørs. Direktoratet understreker imidlertid at det må dreie seg om gjøremål som både etter sin art og sitt omfang er *nødvendige* i dagliglivet, og som funksjonsfriske vanligvis utfører selv uten hjelp fra håndverkere eller andre. Praktiske dagligdagse gjøremål som fjerning av snø i tilknytning til innkjørsel mv. omfattes når dette er *nødvendig*. Bistand til annet hagearbeid, vedlikeholdsarbeid mv. vil derimot som hovedregel ikke kunne anses som nødvendige helse- og omsorgstjenester.

Når det gjelder spørsmålet om «*gyldigheten*» av tidligere rundskriv, dvs. om den lovforståelsen som følger av eldre rundskriv fortsatt kan legges til grunn når det har kommet en ny lov på området, vil dette som regel avhenge av om det med den nye loven er tenkt å foreta en endring av rettstilstanden. I den utstrekning tidligere rettstilstand er ment videreført, vil uttalelser i tidligere rundskriv som hovedregel kunne benyttes som veiledning også i praktiseringen av de nye reglene.

Vennlig hilsen

Helga Katharina Haug e.f.
avdelingsdirektør

Ann-Kristin Wassvik
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:
Statens helsetilsyn